

SPOTSKI/REKREATIVNI RIBOLOV U REPUBLICI SRBIJI U 2007. I 2008. GODINI

DANKO ČUK¹, SAŠA BRANKOVIĆ²

¹*Bast Commerce, Kralja Milutina 69/I, Beograd*

²*Zavod za zaštitu prirode, RJ Niš*

SPORT/RECREATIONAL FISHING IN THE REPUBLIC OF SERBIA IN 2007 AND 2008.

Abstract

Sport/recreational fishing is very popular in Serbia. In northern, lowland part of the country fishing for cyprinids is present. South from Belgrade, where the land is of a heterogenic highland kind, with valleys in between, diverse kinds of fishing/angling are present. Presently, the Law on fishery from 1994 is in force. Until the end of 2007 the territory of Serbia was divided on 25 fishing areas, and from 2008 a new division on 6 fishing areas was performed. The Law on protection and sustainable use of fish resources is in the process of adoption. This law will also regulate sport/recreational fishing.

Key words: fishing, fishing areas, Law on fishery.

Još u praistoriji, najstarije čovekove delatnosti u funkciji njegovog opstanka bile su lov, ribolov i sakupljanje biljnih plodova u prirodi. Od tadašnjeg lova i ribolova razvilo se stočarstvo i ribarstvo. Čovek je kroz istoriju na razne načine lovio ribu. Ribu je prvo lovio golim rukama ili je pravio razne primitivne klopke. Vremenom je ovladao lovom ribe pomoću luka i strele, kopljem i na kraju izmislio je udicu kao vrlo efikasno sredstvo za lov, koje je i danas u intenzivnoj upotrebi. Vremenom je razvio metode korišćenja raznih mreža i zamki. Višak žive, ulovljene ribe koju nije mogao tog momenta da iskoristi, čuvao je u raznim bazenima, veštačkog ili prirodnog porekla, kao rezervu za zimski period. Ribu je posmatrao i hranio one primerke koje su pokazale sposobnost adaptacije u takvim uslovima. Vremenom su se neke vrste počele razmnožavati i tako je čovek počeo da dobija dragocena iskustva i da formira znanje koje je omogućilo da od ribolovca postane uzgajivač. Iz svega ovog možemo zaključiti da su ribolov i ribarstvo vrlo stare ljudske delatnosti, odnosno da potiču još od praistorijskih vremena.

Ribarstvo je privredna grana koja se bavi gajenjem ribljih (ali i drugih vodenih) vrsta u veštačkim, zatvorenim uslovima (akvakultura) i lovom ribe (i drugih vodenih

organizama) u otvorenim vodama na razne načine: mrežarenjem (privredni ribolov), kao i lovom ribe na udicu (obično je to sportski/rekreativni ribolov, uz neke izuzetke koje spadaju u domen privrednog ribolova – parangal, samice, bučka i slično). Analizom ulova i praćenjem (monitoringom) stanja biomase pojedine riblje populacije ili svih vrsta zajedno u određenom akvatičnom ekosistemu bavi se ribarstvena disciplina – gazdovanje otvorenim vodama.

Sportski/rekreativni ribolov kao segment gazdovanja otvorenim vodama, a time i neotuđivi deo ribarstva, nesumnjivo ima sve elemente privredne delatnosti. S jedne strane, država na javnim konkursima ustupa na određeni vremenski period ribarska područja uz novčanu nadoknadu – zakupcima (korisnicima) kao što su zadruge, preduzeća, registrovana udruženja građana. Korisnici stiču pravo da prodaju godišnje i dnevne dozvole sportskim i privrednim ribolovcima i na osnovu toga stiču prihod. Istovremeno, imaju obavezu da ustupljeno područje unapređuju, organizuju ribočuvarsku službu, sprečavaju nedozvoljene radnje i prijavljuju nadležnim institucijama uočena zagađenja vodotoka na svom području ili nepravilne vodoprivredne radnje oko i u rečnom koritu, koje mogu imati negativne posledice na riblji fond. Takođe su dužni da angažuju ovlašćene stručne institucije da obave hidrobiološka istraživanja i analizu ribljih populacija na datom području i da na osnovu tih rezultata donesu mere za unapređenje ribljeg fonda. Sredstva koja ostanu preko toga predstavljaju profit ili zaradu. Ribolovac, kupovinom dozvole ostvaruje pravo da može nesmetano da izađe na ribolovnu vodu i lovi ribu. Ulovljenu ribu uz poštovanje propisa o veličini, broju i vremenu mrešćenja pojedine vrste može da nosi za sopstvenu konzumaciju. Tako ulovljenu ribu nema pravo da stavlja u promet i prodaje.

U Srbiji se rekreativni ribolovom bavi po slobodnim procenama oko 1-1,5% stanovništva. Ako u Srbiji bez regiona Kosova i Metohije živi oko 7-8 miliona ljudi, onda to iznosi oko 80.000 do 120.000 ljudi. Formirano je tržište ribolovnog pribora i opreme, koje je u sve većoj ekspanziji, tako da se i u Srbiji sve više otvaraju trgovine koje po veličini i kvalitetu ponude možemo slobodno nazvati - robne kuće, mega marketi i slično. Javlja se i veći broj uspešnih proizvođača (čak i na svetskom nivou) opreme i varalica za ribolov.

Pored banjskog, planinskog, lovnog i etno turizma u Srbiji se sve više razvija nova grana kontinentalnog turizma - ribolovni turizam. Sve je veća ponuda smeštaja i mogućnost ribolova na određenim vodotocima i jezerima. Sve ovo zajedno stvara privrednu delatnost koja je vezana za ribolov, pa su sve češće u opticaju termini kao što su ribolovni sajmovi (Niš, Pirot, Novi Sad, Beograd), komercijalni ribolovni i mušičarski reviri, razne manifestacije i takmičenja revijalnog karaktera u lovu ribe (Dani mladice, Smudijade, Klenijade, Štukijade, Somovijade, Zlatna bučka, Carp kupovi i slično), te takmičarski ribolov. Bitan je podatak da je takmičarski ribolov kao sportska grana, dosta popularan u Srbiji i da se ova takmičenja odvijaju na više nivoa (udruženja, zona, region, republika, međunarodna takmičenja) i u svim kategorijama (juniori, seniori, muškarci, žene) uz postizanje zapaženih uspeha i na međunarodnom nivou. Solidno je razvijeno i medijsko tržište iz oblasti ribolova. Postoji određeni broj kvalitetnih časopisa koji redovno izlaze, veći broj TV i radio emisija posvećenih ribolovu, a primetna je i ekspanzija internet sajtova iz ove oblasti. Isto tako, izdat je veći broj knjiga iz oblasti ribolova. U Srbiji postoji određeni broj institucija i stručni kadar koji može kvalitetno da prati i unapređuje riblji fond u državi. Međutim, najviše zbog nedovoljnih novčanih sredstava za istaživanje i sprovođenje mera unapređenja, nedovoljno je iskorišćen potencijal takvih ustanova.

Republika Srbija geografski se nalazi na prostoru zapadnog Balkana. Severnim delom zahvata prostor velike Panonske nizije. Kroz nju protiče reka Dunav, pa spada u

podunavske zemlje, a južno od reka Save i Dunava, prostiru se brežuljkasta i brdsko-planinska područja sa između njih, velikim rečnim kotlinama. Svi vodotokovi u Srbiji pripadaju crnomorskom (zauzima 92,46% od ukupne površine Srbije), jadranskom (zauzima 5,36% od ukupne površine) i egejskom (zauzima 2,18% od ukupne površine). Na severu, u ravničarskom regionu, koji obuhvata većinom pokrajinu Vojvodinu, protiču velike nizijske reke kao što su Dunav (sa prosečnim protokom na ulazu u Srbiju od 2413 m³/s), Sava (sa prosečnim protokom na ušću od 1640 m³/s) i Tisa (sa prosečnim protokom na ušću od 870 m³/s), te neke manje kao što su Bosut (srednji proticaj na ušću 10 m³/s), Tamiš (prosečni proticaj na ušću 50 m³/s), Begej i sl. Na tom području se nalazi i razvijena kanalska mreža Dunav-Tisa-Dunav sa glavnom kanalskom mrežom i mnoštvom pomoćnih, manjih kanala, ukupne dužine oko 15600 km. Glavna kanalska mreža ima funkciju spajanja rečnih tokova Dunava i Tise i njegovu regulaciju protoka uz mogućnost rečnog saobraćaja. Pomoćna mreža ima funkciju navodnjavanja i odvodnjavanja. Svi zajedno čine vrlo razgranatu hidrološku mrežu koja omogućava veliki potencijal za razvoj ribarstva i ribolov. Na tom području obitavaju isključivo riblje vrste nizijskog, ciprinidnog tipa. U bržim delovima rečnog toka Dunava pojavljuju se vrste prelaznog - mrenskog regiona.

Južno od reka Save i Dunava imamo morfološki heterogeniju hidrološku mrežu. Između planinsko-brdskih područja, rasprostiru se velike, rečne doline i ravnice, od kojih je najveća dolina reke Velike Morave, koja zajedno sa dolinama reka Zapadne i Južne Morave formira najveći i ujedno najvažniji kompleks rečnih dolina u Srbiji. Reka Velika Morava (sa prosečnim protokom na ušću 240 m³/s) deli Srbiju u tom regionu po sredini na istočnu i zapadnu Srbiju. Zahvaljujući većem broju planinskih lanaca, javlja se veliki broj hladnih, planinskih potoka i rečica, pretežno bujičnog tipa i manji broj većih, jačih, dubljih, rečnih tokova (Drina-prosečan protok na ušću 395 m³/s, Lim-prosečan protok na ušću 113 m³/s, Ibar, Nišava, Mlava) u kojima obitavaju riblje vrste salmonidnog tipa. Ti rečni tokovi postepeno se transformišu u reke prelaznog, mrenskog tipa sa karakterističnim ribljim vrstama koje tu pripadaju. A postoji i čitav niz tipičnih ciprinidnih, nizijskih vrsta riba koji su prisutne u mirnijim, rečnim tokovima, okolnim mrtvajama, barama i jezerima (uglavnom veštačkog porekla).

Zahvaljujući takvoj hidrografskoj strukturi – u severnom, ravničarskom delu zemlje, najviše je razvijen klasični ribolov ciprinidnih vrsta riba i privredni ribolov. I dosta je masovna upotreba čamaca, odnosno plovnih sredstava za obavljanje svih vidova ribolova.

Južno od Save i Dunava, zahvaljujući činjenici da je raznovrsnija hidrografska struktura, raznovrsnije su i tehnike ribolova. Na salmonidnim vodama karakteristične su metode lova salmonidnih vrsta riba kao što su varaličarenje i mušičarenje. Na prelaznom, mrenskom, regionu razvijene su metode lova ribe kao što je lov ribe plovkom na vožnju, koje omogućavaju efikasan ulov ribljih vrsta mrenskog – prelaznog tipa, a u mirnijim, dubljim delovima reka i na okolnim mrtvajama i uopšte na jezerima na tom području, primenjuju se klasične metode lova ciprinidnih vrsta riba.

Međutim, u poslednje vreme, primetno se povećava broj poklonika koji dolaze iz ravničarskih područja i vrlo uspešno ciljano love pastrmku, lipljena, mladicu, klenu u planinskim, salmonidnim područjima Srbije. Isto tako, javlja se i obrnut proces, da dosta ljudi iz centralne i južne Srbije idu na obale velikih nizijskih reka kao što su Dunav, Sava, Tisa, Tamiš.

Zahvaljujući razvoju saobraćajnih veza, porastu standarda, razvoju medija i samoj edukaciji ribolovaca i dobroj ponudi pribora i opreme za ribolov, sve više se smanjuju

razlike u načinu ribolova po regionima u Srbiji koje su bile karakteristične pre dvadeset i više godina.

U Republici Srbiji je na snazi **Zakon o ribarstvu** iz 1994. godine (Službeni glasnik RS br.35/94). Tim zakonom se istovremeno uređuje oblast avakulture, te sportsko/rekreativni i privredni ribolov. Po tom Zakonu teritorija Srbije se deli na ribarska područja (skraćeno - RP), koje nadležno ministarstvo ustupa na 5-godišnje upravljanje pravnim licima (preduzeća, zadruge, udruženja građana, itd.) - ako ispunjavaju propisane uslove neophodne za gazdovanje, uz određenu nadoknadu državi. Dodelu voda na osnovu konkursa korisnicima, donošenje uredbi, predlaganje novog zakona i inspekcijски nadzor vrši Ministarstvo za zaštitu životne sredine. Neke od odredbi ovog zakona su:

- Ribarstvo je gajenje, lov i zaštita riba u ribolovnim vodama, ribnjacima, ograđenim delovima ribolovnih voda i kavezima, kao i promet i korišćenje ulovljenih riba.
- Privredni ribolov je lov riba na RP radi stavljanja u promet.
- Sportski ribolov je lov riba u smislu rekreacije i sportske aktivnosti građana.
- Korisnik RP je dužan da u roku od 1 godine donese program unapređenja ribarstva za period od 5 godina (srednjoročni program) za to RP.
- Na osnovu srednjoročnog programa, korisnik je dužan da radi godišnji program unapređenja ribarstva na dotičnom RP (godišnji program).
- Korisnik može da izdaje dnevnu, sedmičnu i godišnju dozvolu građanima i tako ubira prihode.
- Korisnik je dužan da svake godine, u skladu sa godišnjim programom izvrši približavanje RP.
- Radi zaštite ribljeg fonda i unapređenja ribarstva ustanovljava se lovostaj za pojedine riblje vrste i propisana veličina ribe.
- Korisnik RP dužan je da preuzima spašavanje ribe i mladi sa poplavljenih terena.
- Korisnik je dužan da organizuje ribočuvarsku službu, koja ima određena ovlašćenja.

Do kraja 2007. na snazi je bila podela Republike Srbije na 25 RP (Službeni glasnik RS br.76/94), što možemo videti u tabeli 1:

Tabela 1. Stara podela ribolovnih voda Republike Srbije (do kraja 2007.)

Naziv RP	Namena
1. Dunav I	Privredni i sportski ribolov
2. Dunav II	Privredni i sportski ribolov
3. Dunav III	Privredni i sportski ribolov
4. Dunav IV	Privredni i sportski ribolov
5. Sava I	Privredni i sportski ribolov
6. Sava II	Privredni i sportski ribolov
7. Tisa I	Privredni i sportski ribolov
8. Tisa II	Privredni i sportski ribolov
9. Bačka	Sportski ribolov
10. Srem	Sportski ribolov
11. Tamiš	Sportski ribolov
12. Drina	Sportski ribolov
13. Kolubara	Sportski ribolov
14. Morava I	Sportski ribolov
15. Morava II	Sportski ribolov
16. Timok	Sportski ribolov
17. Zapadna Morava I	Sportski ribolov
18. Zapadna Morava II	Sportski ribolov
19. Lim	Sportski ribolov
20. Ibar	Sportski ribolov
21. Južna morava I	Sportski ribolov
22. Južna Morava II	Sportski ribolov
23. Nišava	Sportski ribolov
24. Kosovo i Metohija I	Sportski ribolov
25. Kosovo i Metohija II	Sportski ribolov

Na osnovu važećeg Zakona o ribarstvu donešen je **Pravilnik o načinu, alatima i sredstvima kojima se obavlja ribolov** (Službeni glasnik RS br.25/95). Neke od tih odredbi su:

- Ribolov pastrmke (*Salmo trutta* Linnaeus, 1758), mladice (*Hucho hucho* Linnaeus, 1758) i lipljena (*Thymallus thymallus* Linnaeus, 1758) dozvoljen je samo veštačkim mamacima.
- Sportski ribolov se obavlja sa udičarskim priborom sa najviše 3 štapa sa po 2 udice po štapu. -Upotreba čamca za sportski ribolov na ribolovnoj vodi za privredni i sportski ribolov određuje korisnik RP (mesto, vreme, način korišćenja itd.).

Na snazi je tekuća **Naredba o ustanovljavanju lovostaja za pojedine vrste riba na RP ili na delovima RP i o zabrani lova ribe koje nemaju propisanu veličinu** (Službeni glasnik br.100/03). Neke od odredbi su:

1. Ustanovljen je trajni lovostaj za sledeće vrste riba kao prirodne retkosti: Sim Acipenser nudiventris Lowetzky, 1828; Pastruga Acipenser stellatus Pallas, 1771; Atlantska jesetra Acipenser sturio Linnaeus, 1758; Glavatica Salmo mamoratus Cuvier, 1817; Dunavska haringa Alosa caspia (Eichwald, 1838); Crnomorska haringa Alosa immaculata Bennet, 1835; Crnka Umbrakrameri Walbaum, 1792; Svetlica Leuciscus souffia Risso, 1826; Drimski šaradan Pachychilon pictum (Heckel et Kner, 1858); Rak rečni Astacus astacus; Rak potočni Austropotamobius torrentiu.

2. Ustanovljen je lovostaj za sledeće vrste riba: Kečiga Acipenser ruthenus Linnaeus, 1758 (1.april do 31.maj); Dunavska jesetra Acipenser gueldenstaedti Brandt, 1833 (1.mart do 30.sept.); Moruna Huso huso (Linnaeus, 1758) (1.mart do 30.sept.); Mladica Hucho hucho (Linnaeus, 1758) (1.mart do 1.jun); Potočna pastrmka Salmo trutta Linnaeus, 1758 (1.otobar do 1.mart); Drimska pastrmka Salmo farioides Karaman, 1937 (1.otobar do 1.mart); Ohridska pastrmka Salmo letnica Karaman, 1924 (1.otobar do 1.mart); Makedonska pastrmka Salmo macedonicus Karaman, 1924 (1.otobar do 1.mart); Dužičasta pastrmka Oncorhynchus mykiss (Walbaum, 1792) (1.otobar do 1.mart); Jezerska zlatovčica Salvelinus alpinus (Linnaeus, 1758) (1.otobar do 1.mart); Potočna zlatovčica Salvelinus fontinalis (Mitchill, 1815) (1.otobar do 1.mart); Lipljen Thymallus thymalus (Linnaeus, 1758) (1.mart do 31.maj); Štuka Esox lucius Linnaeus, 1758 (1.februar do 31.mart); Potočna mrena Barbus peloponnesius (Valenciennes, 1844) (1.maj do 15.jul); Zlatni karaš Carassius carassius (Linnaeus, 1758) (1.maj do 31.maj); Šaran Cyprinus carpio Linnaeus, 1758 (1.april do 31.maj); Linjak Tinca tinca (Linnaeus, 1758) (15.april do 31.jun); Som Silurus glanis Linnaeus, 1758 (1.maj do 15.jun); Smuđ Stizostedion lucioperka (Linnaeus, 1758) (1.mart do 30.april); Smuđ kamenjar Stizostedion volgensis Gmelin, 1788 (1.mart do 30.april); Vretenar mali Zingel streber (Siebold, 1863) (1.mart do 15.maj); Vretenar veliki Zingel zingel (Linnaeus, 1766) (1.mart do 15.maj); Velikousti baš Mikropterus salmoides (Lacepede, 1802) (5.mart do 15.jun);

3. Zabranjen je sportski ribolov mladice, svih vrsta pastrmki, obe vrste zlatovčica i lipljena tokom cele godine u vremenu od 21 do 03 časa.

4. Zabranjen je sportski ribolov ostalih vrsta riba tokom cele godine u vremenu od 21 do 03 časa, osim ako korisnik RP drugačije ne odredi.

5. Zabranjen je privredni ribolov svih vrsta riba u periodu od 1.aprila do 31.maja, osim privredni ribolov tolstolobika sivog Arystichthys nobilis (Richardson, 1844), tolstolobika belog Hypophthalmichthys molitrix (Valenciennes, 1844) i babuške Carassius auratus (Linnaeus, 1758) pokretnim mrežarskim alatima na udaljenosti od najmanje 30 m od obalne linije.

6. Za pojedine vrste riba iz tačke 2. ove naredbe lovostaj se može ustanoviti kako pre tako i posle utvrđenih rokova.

7. Zabranjuje se lov sledećih vrsta riba čija je minimalna lovna dužina ispod (tabela 2.):

Tabela 2. Minimalne lovne dužine za pojedine vrste.

Vrsta	Latinski naziv	Napomena
Dunavska jesetra	<i>Acipenser gueldenstaedti</i> Brandt, 1833	150 cm
Kečiga	<i>Acipenser ruthenus</i> Linnaeus, 1758	30 cm
Moruna	<i>Huso huso</i> (Linnaeus, 1758)	250 cm
Mladica	<i>Hucho hucho</i> (Linnaeus, 1758)	110 cm
Potočna pastrmka	<i>Salmo trutta</i> Linnaeus, 1758	25 cm
Dužičasta pastrmka	<i>Oncorhynchus mykiss</i> (Walbaum, 1792)	25 cm
Ohridska pastrmka	<i>Salmo letnica</i> Karaman, 1924	40 cm
Drimska pastrmka	<i>Salmo farioides</i> Karaman, 1937	25 cm
Makedonska pastrmka	<i>Salmo macedonicus</i> Karaman, 1924	25 cm
Jezerska zlatovčica	<i>Salvelinus alpinus</i> (Linnaeus, 1758)	25 cm
Potočna zlatovčica	<i>Salvelinus fontinalis</i> (Mitchill, 1815)	20 cm
Lipljen	<i>Thymallus thymalus</i> (Linnaeus, 1758)	25 cm
Štuka	<i>Esox lucius</i> Linnaeus, 1758	30 cm
Potočna mrena	<i>Barbus peloponnesius</i> (Valenciennes, 1844)	15 cm
Zlatni karaš	<i>Carassius carassius</i> (Linnaeus, 1758)	20 cm
Šaran	<i>Cyprinus carpio</i> Linnaeus, 1758	30 cm
Beli amur	<i>Ctenopharyngodon idella</i> (Valenciennes, 1844)	40 cm
Deverika	<i>Abramis brama</i> (Linnaeus, 1758)	25 cm
Krkuš, sve vrste	<i>Gobio spp.</i>	10 cm
Linjak	<i>Tinca tinca</i> (Linnaeus, 1758)	20 cm
Som	<i>Silurus glanis</i> Linnaeus, 1758	60 cm
Smuđ	<i>Stizostedion lucioperka</i> (Linnaeus, 1758)	35 cm
Smuđ kamenjar	<i>Stizostedion volgensis</i> Gmelin, 1788	25 cm
Vretenar veliki	<i>Zingel zingel</i> (Linnaeus, 1766)	25 cm
Vretenar mali	<i>Zingel streber</i> (Siebold, 1863)	15 cm
Velikousti bas	<i>Mikropterus salmoides</i> (Lacepede, 1802)	15 cm
Rečna školjka	<i>Unio pictorum</i>	8 cm
Ostale školjke	/	6 cm

Krajem 2007. izvršeno je ukupnjavanje RP u cilju efikasnijeg gazdovanja ribolovnim vodama (Službeni glasnik br.115/07) i objavljen je novi konkurs i raspodela RP korisnicima. Podelu Republike Srbije na RP možemo videti u tabeli 3:

Tabela 3. Nova podela RP Republike Srbije.

Naziv RP	Namena
1. Srbija-Vojvodina	Sportski i sportski/privredni ribolov (Sava, Tisa i Dunav)
2. Srbija-zapad	Sportski i sportski/privredni ribolov (Sava i Dunav)
3. Srbija-jugozapad	Sportski ribolov
4. Srbija-jug	Sportski ribolov
5. Srbija-istok	Sportski i sportski/privredni ribolov (Dunav)
6. Srbija-centar	Sportski i sportski/privredni ribolov (Dunav)

Na kraju, nadamo se da će donošenje i primena novih zakonskih i podzakonskih propisa uticati na poboljšanje kvalitativno-kvantitativne strukture ribljih populacija. Si-

gurno je da će, kao i u svim oblastima društva, primena zakona dovesti do promene ponašanja ribolovaca u rekreativnom ribolovu. Međutim, smatramo da je neophodna i jedna široka i dugotrajna edukativna akcija, koja bi ribolovcima svih obrazovnih profila ukazala na trenutno stanje na njihovim ribolovnim vodama i sve opasnosti i posledice koje krivolov i nepoštovanje zakona mogu da prouzrokuju, uključujući i nestanak nekih ribolovno atraktivnih vrsta.

LITERATURA

Bojčić, C. i dr. (1982). Slatkovodno ribarstvo, Ribozajednica, Zagreb.

Marković, Z., Mitrović-Tutundžić, V. (2003). Gajenje riba, Zadužbina Andrejević, Beograd.

Marković, Z., Poleksić, V. (2007). Ribarstvo u Srbiji, Vodič, Užice.

Službeni glasnik Republike Srbije br. 35/94. (1994). Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Republike Srbije. Zakon o ribarstvu, Beograd.

Službeni glasnik Republike Srbije br. 76/94. (1994). Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Republike Srbije. Rešenje o određivanju ribarskih područja, Beograd.

Službeni glasnik Republike Srbije br. 25/95. (1994). Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Republike Srbije. Pravilnik o načinu, alatima i sredstvima kojima se obavlja ribolov, Beograd.

Službeni glasnik Republike Srbije br. 100/03. (2003). Ministarstvo za zaštitu prirodnih bogatsava i životne sredine. Naredba o ustanovljavanju lovostaja za pojedine vrste riba na ribarskom području ili na delovima ribarskog područja i o zabrani lova riba koje nemaju propisanu veličinu, Beograd.

Službeni glasnik Republike Srbije br. 115/07. (2007). Ministarstvo zaštite životne sredine. Rešenje o određivanju ribarskih područja, Beograd.

Simonović P. (2001). Ribe Srbije, NNK International, Beograd.